

между него и Сандански, който проявява мнителност и не му се доверява, а също така му попречва да оглави драмската чета, той е принуден отново да се прибере в столицата.

На 20 юли пламва Илинденско-Преображенското въстание. Още преди обявяването му ВМОРО възлага на Яворов, като на опитен журналист, подготовката по издаването на в. "Автономия", орган на задграничното представителство в София, с главен редактор Тома Карайовов. Целта на вестника и неговите Притурки и Бюлетини е "да поясни пред светът исканията на борящото се население и да защити неговата кауза против ония козни, които враговете му биха пръскали в обществото." Вестникът е бил наименуван "Автономия", за да подскаже на световната общественост, че борбата за автономна Македония се води от самото население на Македония и Одринско, а не от България, която не проявява аспирации освободените земи да бъдат присъединени към нея. Това се е налагало, за да се пресекат опитите на Великите сили да оказват давление и натиск върху България.

Вестник "Автономия" и неговите ежедневни притурки и бюлетини, излизали по време на въстанието, са ценен исторически летопис за безпримерния героизъм и саможертва на българите в Македония и Одринско, за дивата жестокост на османците и за коварните агресивни действия на сръбските, гръцките и албанските чети. Те отразяват и политиката на Великите сили.

Настъпва краят на една величава и героична епопея — Илинденско-Преображенското въстание, продължило няколко месеца.

След смъртта на Гоце Делчев и погрома на удавеното в кръв и пожарища въстание, Яворов изживява дълбока криза. Потресен е от "страшната македонска действителност", от преживените ужаси, от загубата на другари, от "крушението" на патриотичните си мечти.

Изход от тежкото душевно състояние намира в творчеството. Преминал от революционни дела към поетически съзерцания той създава своите "Хайдушки копнения", книгата си "Гоце Делчев" и стихосбирката си "Безсъници", които освен своята художествена стойност имат стойност и на автентични исторически документи.

Представлява интерес изповедта на Яворов пред Михаил Арнаудов: "Македония за моята продуктивност се оказа твърде малка. Сигурно затуй, защото аз там изживях настроенията си в дело...